

ZAČETKI KOMUNALNE BANKE V LUČI OBČINSKIH ZAPISNIKOV*

Po reformah v gospodarstvu so okrog leta 1954 pričeli še decentralizacijo finančnih zavodov. Narodna banka naj bi ohranila značaj emisijske banke, novi zavodi pa bi prevzeli pobudo pri gospodarstvu in pri štednji z občani. Sedeži teh novih bank, katerih imena še niso vedeli, bi bile občine – komune. Loški občinski odbor je bil pripravljen investirati 3 milijone v opremo novega zavoda. Za začetek bi kader pridobili iz Narodne banke. Pri teh razmišljanjih so se odborniki spomnili predvojnih mestnih hranilnic, ki so imeli ugled. Nov zavod naj bi nadaljeval takšno tradicijo. *Z novim denarnim zavodom bi imel ljudski odbor možnost večjega izražanja svoje gospodarske politike kakor doslej.* Za začetek so mislili, da bo nova banka kreditirala le obrtno dejavnost in bi bilo treba za industrijo še eno banko. Zelo jasno pa so vedeli, da je loški prostor za obema dolinama zadosten teritorij za neko samostojno banko in njene transakcije. Sklep seje odbora je bil, da se postavi poseben odbor za ustanovitev novega denarnega zavoda v sestavi: predsednik Svetko Kobal, odborniki Vlado Logar, Jože Nastran, načelnik sveta za gospodarstvo Janko Pibernik in kot izvedenec zastopnik Narodne banke Silvo Marguč.

Na marčevski seji 1955 je ljudski odbor mestne občine že ustanovil *Komunalno banko v Škofji Loki*. Po razgovorih z generalnim direktorjem NB v Ljubljani tovarišem Dolinškom, so se dogovorili, da jim bo NB odstopila del inventarja in kadra. Glede poslovnih prostorov so bili predlogi: nekdanja stavba sodišča, danes občina, pri Otetu, danes gostilna AS, ali v Rdečem kotičku v starem farovžu, danes SDK. Sklep seje se je glasil takole:

Zapisnik 35. seje LOMO, 11. 3. 1955.

Ad 14.) Predsednik gospodarskega sveta Logar Vlado kot član pripravljalnega odbora poroča o pripravah in razgovorih s centralo

* Avtorjevo predavanje v okviru Blaznikovega večera dne 2. marca 1991 na Loškem gradu.

Narodne banke v Ljubljani ter naglasi, da so pripravljala dela v toliko napredovala, da je mogoče ustanoviti Komunalno banko tudi v Škofji Loki. Reorganizacija gospodarskih podjetij je izvršena, le v bankarstvu tega dosedaj še ni bilo. Našteje vse posle, katere bo novi finančni zavod prevzel od N.B. Narodna banka ostane v glavnem emisijska banka, za sedaj pa si pridrži še industrijo. Področje škofjeloške komunalne banke se seveda raztegne tudi na Poljansko in Selško dolino. Na podlagi razgovora z Generalnim direktorjem N.B. v Ljubljani tov. Dolinškom lahko pričakujemo, da nam bo Narodna banka odstopila precejšnji del inventarja in personalnega kadra. Glede prostorov so dosedaj padli predlogi v stavbi bivšega sodišča, v hiši pri Otetu in prostori našega rdečega kotička skupno s prostorom katastrskega urada. Ta decentralizacija financ je za nas zelo važna in čas je, da se pride bolj k enostavnemu poslovanju. Stremeti bomo morali h čimvečjemu pridobivanju hranilnih vlog.

Nato se na njegov predlog in na podlagi uredbe o bankah in hranilnicah Uradni list FLRJ, št. 4-34/1954 soglasno

sklene:

Ljudski odbor mestne občine Škofja Loka izdaja odločbo o ustanovitvi Komunalne banke v Škofji Loki.

Ustanovi se samostojna gospodarska organizacija s posebnim položajem pod imenom: Komunalna banka.

Sedež Komunalne banke je v Škofji Loki. Komunalna banka opravlja tele posle:

- 1) Zbira prosta denarna sredstva.
- 2) Dovoljuje kredite do višine zbranih denarnih sredstev.
- 3) Opravlja po pooblastilu, ki ga dobi od Narodne banke FLRJ določene posle v zvezi s plačilnim prometom s tujino.
- 4) Opravlja plačilni promet v državi za svoje komitente.
- 5) Opravlja blagajniško službo v zvezi z izvrševanjem proračuna lokalnih enot, po od-

ločbi Zveznega Izvršnega sveta pa vodi tudi knjigovodstvo o izvrševanju proračunov teh enot; opravlja tudi določene posle po proračunih Federacije in Ljudske republike.

- 6) Opravlja službo v zvezi s posojili lokalnih enot in določene posle v zvezi z notranjimi posojili Federacije in Ljudske republike.
- 7) Opravlja posle, katere ji v zvezi z javno službo poveri narodna banka iz svojega delovnega področja.
- 8) Opravlja druge posle, ki se ji naložijo z zveznimi ali republiškim predpisi oziroma odloki Ljudskega odbora – ustanovitelja.

Poleg teh poslov lahko opravlja Komunalna banka na podlagi pogodbe z Državnim zavaroval. zavodom FLRJ in Jugoslovansko loterijo določene posle tudi zanje.

Upravni odbor Komunalne banke sestavljajo predsednik, podpredsednik in sedem članov.

Predsednika, podpredsednika in dve tretjini članov upravnega odbora imenuje Ljudski odbor mestne občine Škofja Loka, eno tretjino pa izvoli kolektiv banke.

Direktorja Komunalne banke imenuje LOMO Škofja Loka in je po svojem položaju član upravnega odbora.

Nadzorstveni odbor Komunalne banke sestavlja tri člane, ki jih imenuje Ljudski odbor mestne občine Škofja Loka.

Komunalni banki preskrbi potrebna sredstva LOMO Škofja Loka in je hkrati porok za njene obveznosti. Komunalna banka je pravna oseba in posluje na podlagi gospodarskega plana, veljavnih predpisov in svojega statuta.

Gospodarsko upravni organ Komunalne banke je Svet za gospodarstvo Ljudskega odbora mestne občine Škofja Loka.

Nadalje se

sklene,

da se imenuje za direktorja Komunalne banke v Škofji Loki tov. Marguč Silva, roj. 31. 12. 1915, sedaj uslužbenca N.B. FLRJ, podružnica 6111 – Škofja Loka.

V upravni odbor Komunalne banke se imenujejo:

Za predsednika:

Logar Vlado, direktor podj. Motor Škofja Loka.

Za podpredsednika:
Svoljšak Franjo, knjigovodja tovarne furnirja Bodovlje.

Za člane:

Nastran Jože, direktor trg. podj. Loka, Škofja Loka.

Vraničar Marija, poslovodkinja trgovine »Planika« Škofja Loka,

Čadež Jože, čevljarški mojster, Škofja Loka, Kopaliska 19.

V nadzorni odbor se imenujejo:

Za predsednika:

Kalan Valentin, pri Upravi kom. ustanov Škofja Loka.

Član:

Kmetič Alojz, upokojenec, Šk. Loka, Sp. trg.

Član:

Bizjak Minka, knjigovodkinja tov. Klubukov Škofja Loka.

Še istega leta je občina sprejela tudi statut KB, ki so ga pozneje še spreminjali. Od strani občine se jim je zatikovalo pri plačah, predvsem pri dopolnilnih. O plačah je odločal upravni odbor na predlog direktorja in sindikata. Plače so bile že večkrat na dnevnem redu in so se zdele občanarjem kar visoke.

Za leto 1955 so oktobra potrdili predračun dohodkov in izdatkov. Dohodkov je bilo 23 milijonov, izdatkov 17 milijonov, saldo 6 milijonov, zaokroženo. Po odvedbi sredstev v sklade je bil predviden dobiček 1,8 milijona din.

Leta 1955 so bile prve spremembe v upravnem odboru, ko je Vladimirja Logarja zamenjal Franc Braniselj, v.d. direktor Predilnice. Ob koncu leta so se v letnem poročilu občine že pohvalili, da je Komunalna banka razpolagala z 2673 milijoni prometa in je ustvarila 10 milijonov din dobička.

Leta 1956 so po pravilih zamenjali dva člana. Na novo so imenovali v UO Igorja Šinka, sekretarja Tehnika, in Jožeta Babiča, direktorja Železnine.

Dobiček iz leta 1956 so razdelili na sklade: (zaokroženo) investicijski sklad 6 milijonov, rezervni 2 milijona, sklad za nagrajevanje 1,9 milijona in sklad za samostojno razpolaganje 11.000 din.

Iz zapisnika dobesedno: »Glede sklada za plače pa je bil občinski ljudski odbor izigran. To sem že povedal direktorju KB. Vodstvo banke se ukvarja samo s plačami, namesto da bi se ukvarjalo z gospodarskimi vprašanji. Banka ima okrog 10 m. hranilnih vlog, pa jih

nikamor ne nalaga«... Plače naj bi šle že na +3 nad običajne mesečne. Končno pa so vse le soglasno sprejeli.

Leta 1956 so se že konec poletja pojavile prve tendence po ukinitvi samostojne KB in priključitvi v Okrajno KB v Kranju. Okrajni predlog je bil meglen in se je zdel odbornikom nepotreben. Menili so, da bi bil to korak nazaj. Povsod decentralizacija, tu pa pot nazaj. Predlog okraja so zavrnil.

Tačas so oktobra 1956 v Loki ustanovili Podružnico Zadrudne hranilnice in posojilnice z.z. n. j. Kranj v Škofji Loki. V razpravi so ugotovili, da podružnica že praktično deluje in posluje in je ustanovitev potrebna. Podružnica je začela poslovati z zadrugami in zadrudnimi podjetji.

Novembra 1956 je loški KB odklenkalo. Odločitev iz Kranja je bila pač politično dejanje. Finančna sredstva iz let 1955 in 1956 so jim ostala. Personalno politiko so jim pustili še naprej na podružnicah. Glede dobička pa je bilo dogovorjeno nekoliko slabše. Ko se napolnijo vsi okrajni skladi, potem se deli dobiček še na podružnice. Posamezni odborniki so se še upirali, vendar so pristop sprejeli in takoj tudi potrdili statut. Tolažba je bila taka: centralizacija v okrajno KB je korak nazaj, glede na prej, ko je bilo vse pri NB, pa je tak korak sprejemljiv. Za slovo je občina še potrdila sklep o dopolnilnih plačah za loško KB.

V letu 1957 so razširili UO. Vanj so prišli: Franc Braniselj, direktor Predilnice, Edvard Strlič, glavni računovodja iz Alpine, Franjo Svovljšak, računovodja v Transturistu, in Jože Nastran, direktor Loke. Dobička iz leta 1956 je bilo 12 milijonov in so ga delili:

za nagrajevanje je šlo 2,5 milijona, 8 milijonov za investicijo (novo hišo) v rezervni sklad samo 700.000 in v sklad za samostojno razpolaganje 600.000. Za direktorja podružnice so ponovno soglasno imenovali Silva Marguča.

Loška občina je podružnico še naprej imela za svojega otroka. Z odredbo NB FLRJ, centrale za LRS v Ljubljani, z dne 23. 3. 1956, so bila brez povračila prenesena osnovna sredstva ukinjene NB, podružnice Škofja Loka na KB Škofja Loka. Leta 1958 je občina stanje izpeljala s sklepom, da se KB, podružnica Škofja Loka določi za upravnega organa na nepremičnini parc. št. 166 – upravna stavba KB in parc. št. 574 vrt, vl. št. 58 k. o. Škofja Loka. Komunalna banka je postala

lastnik Flisove hiše, oziroma po tradiciji hiše predvojne Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki. Za leto 1957 je občina KB oprostil plačila prispevka v družbeni inčesticijski sklad in v proračun občine Škofja Loka. Ta sredstva pa je morala banka odvesti na svoj investicijski sklad. Občina je šla podružnici tudi za garanta za posojilo 20 milijonov. Ta sredstva je banka najela iz lastnih sredstev vlagateljev. Ker pa je šlo pri tem za 50% hranilnih vlog vlagateljev, je bila potrebna garancija. OBLO se je zavezal, da bo z občinskim družbenim planom zagotovil sredstva za predčasno odplačilo nad 30%, če bi banka sama tega ne mogla. V odbore banke so v tem obdobju delegirali še predstavnike občine Železniki in Žiri.

France Štukl

HISTORIAT SPREMEMB NASLOVOV

1. *Narodna banka*, podružnica (št. 6111) Škofja Loka, do maja 1955.
2. *Komunalna banka v Škofji Loki*, od 1. 5. 1955. Odločba LOMO Škofja Loka, št. I-377/1-55, z dne 11. 3. 1955.
3. *Komunalna banka okraja Kranj*, podružnica (61-KB-2, tudi 607-704) Škofja Loka, od 1. 1. 1957.
Odločba OLO Kranj 03/1-4043/30 z dne 28. 12. 1956.
4. *Komunalna banka Škofja Loka* (št. 607-74) od 1. 12. 1960 do 31. 12. 1962.
Odločba ObLO Škofja Loka, št. KO-169/2-60, z dne 2. 12. 1960.
5. *Medobčinska komunalna banka Kranj*, podružnica (607-15-602/2) Škofja Loka. Od 1. 1. 1963 do 31. 12. 1965.
Odločba Občine Kranj, št. 023-09/62-3, z dne 3. 4. 1963
6. *Gorenjska kreditna banka Kranj*, podružnica Škofja Loka, od 1. 1. 1966–31. 12. 1971.
Podlaga: Zakon o bankah in kreditnih poslih (Uradni list SFRJ, št. 12/65, 16/65).
Od 1971 poslovni mesti tudi v Železnikih in Žireh.
7. *Ljubljanska banka*, podružnica Kranj, poslovna enota Škofja Loka od 1. 1. 1972 naprej.
Poslovno mesto – ekspozitura Železniki (1971) Žiri (1971) agencija Gorenja vas (1975).